

Gen.ใหม่

กับการขับเคลื่อนวิจัย ในอุตสาหกรรมชีวภาพ วว.

บทสัมภาษณ์

ดร.ศรดา วัลภา

รองผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนา
ด้านอุตสาหกรรมชีวภาพ วว.

ศิระ ศิลานนท์ และสลิลดา พัฒนศิริ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

35 หมู่ที่ 3 เทคโนโลยีธานี ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120

โอกาสพิเศษอีกครั้งหนึ่งของ กองบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วว. ได้รับเกียรติเข้าสัมภาษณ์ ดร.ศรดา วัลภา รองผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาด้านอุตสาหกรรมชีวภาพ เนื่องในโอกาสเข้ารับตำแหน่งใหม่ และเป็นครั้งแรกที่มีการแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงที่มีอายุน้อยที่สุด ถือได้ว่าเป็นมิติใหม่ของชาว วว. ที่นอกเหนือจากมุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล (digital transformation) แล้วยังเริ่มเข้าสู่การเปลี่ยนผ่านของยุค Generation-X สู่ทำเนียบผู้บริหารระดับสูงอีกด้วย แล้วบทบาทการขับเคลื่อนภารกิจองค์กรโดยมุมมองและแนวคิดผู้บริหาร Gen-X ใหม่ จะมีความแตกต่างอย่างไรบ้าง ติดตามจากบทสัมภาษณ์นี้กันได้เลยว่ะ

แนวคิดการบริหารองค์กรวิจัย ในความเป็น เจนบริหารรุ่นใหม่

หลังจากเข้ารับตำแหน่งใหม่มาได้ประมาณ 1 เดือน สิ่งแรกที่ทำเลยก็คือ การเดินสายพบปะพูดคุยกับผู้บริหารและพนักงานของศูนย์เชี่ยวชาญในสังกัดกลุ่มอุตสาหกรรมชีวภาพ เป็นลำดับแรก เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบัน บนข้อมูลข้อเท็จจริง รับฟังความต้องการ ความคาดหวัง แลกเปลี่ยนมุมมองแนวคิด ตลอดจนอุปสรรคต่างๆ เพื่อรวบรวม กลั่นกรอง นำมาซึ่งการวางแผนการทำงานและการแก้ไขปัญหาพร้อมกันในอนาคต ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในการทำงานกับคนรุ่นใหม่

และจากตำแหน่งเดิมก่อนหน้านี้ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญวิจัย รับผิดชอบในบทบาทการเป็นผู้บริหารโรงงานบริการนวัตกรรมอาหาร มานั้น ก็ทำให้ได้มุมมองการขับเคลื่อน การขยายโอกาสเติบโต และต่อยอดงานวิจัยของกลุ่มอุตสาหกรรมชีวภาพเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ด้วยการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับภาคเอกชน กล่าวคือต้องแปลงงานวิจัยในระดับห้องปฏิบัติการ (lab scale) สู่ระดับกึ่งอุตสาหกรรม (pilot scale) และขยายขนาดสู่ระดับอุตสาหกรรม (industrial scale) ให้ได้อย่างเป็นรูปธรรม เกิดผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เป็นประโยชน์ในชีวิตจริง ไม่ใช่เพียงแค่งานวิจัยที่อยู่บนตึกหรือในเล่มรายงานผลการวิจัยเท่านั้น

อีกเรื่องที่สำคัญในยุคปัจจุบันเลยก็คือ ต้องบริหาร ควบคู่ไปกับการปรับตัวและเปลี่ยนผ่านของเทคโนโลยีดิจิทัล ต้องนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาแบ่งเบาภาระงานให้มากขึ้น แม้ วว. จะมีระบบกลางในส่วนระบบบริหารติดตามโครงการ วิจัย (RDMS) ระบบขอรับบริการลูกค้าออนไลน์ (JUMP) แล้วก็ตาม แต่ในตัวของกลุ่มงาน ในศูนย์เชี่ยวชาญต่างๆ ยังต้อง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบงานให้รองรับอีกหลายส่วน เช่น การแชร์ใช้ข้อมูลกันได้แบบเรียลไทม์ (real-time) เพื่อการ วางแผน บริหารจัดการและตัดสินใจได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ หรือแม้แต่ในระบบสายการผลิต ต้องมีซอฟต์แวร์หรือเครื่อง-มือในการบริหารจัดการฐานข้อมูลและกระบวนการ เพื่อช่วย ลดขั้นตอนและสามารถให้รายละเอียดของผลิตภัณฑ์ได้อย่าง รอบด้านมากขึ้น ลดความผิดพลาดในการจัดการข้อมูล ซึ่งจะ ทำให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นและสร้างความ พึงพอใจให้กับลูกค้าทั้งในแง่ความรวดเร็วในการให้บริการและ คุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการ

การแชร์และแบ่งปันความรู้ ก็เป็นอีกวิธีสำคัญหนึ่ง ของสังคมสมัยใหม่อย่างชาวโซเชียลมีเดียนิยมกัน เราเริ่มต้น ปีนี้ด้วยการจัดทำรายการ “วิทช์ชิตแชต” (WitChitchat) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม BIO GROUP TALK: Sharing our knowledge & experience ที่ดำเนินการร่วมกับกองพัฒนา และจัดการความรู้องค์กร (กจค.) สำนักดิจิทัลและสารสนเทศ เพื่อแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ในการทำงานวิจัยของ บุคลากรกลุ่ม อช. เผยแพร่ขึ้นบนเว็บไซต์ วว. (www.tistr.or.th) ผ่านช่องรายการ TISTR YouTube กลางของ วว. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจภายนอกได้รู้จักศักยภาพของนักวิจัย และงานวิจัย วว. รวมถึงในเรื่องการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ผล-งานหรือความรู้เชิงวิชาการผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น จัดทำสื่อ อินโฟกราฟิก (infographic) เพื่อให้ประชาชนทั่วไปอ่านเข้าใจ ได้ง่าย เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้เห็นภาพชัด เชื่อมั่นในคุณภาพ ของนักวิจัย วว. และนำมาสู่การใช้บริการมากขึ้น

ทิศทาง การขับเคลื่อนกลุ่มวิจัย อช.วว. จากนี้ เป็นอย่างไร

กลุ่ม อช. มุ่งองค์ความรู้ในการวิจัยและพัฒนา ผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีด้านชีวภาพ ทั้งทางด้านการเกษตร อาหาร สมุนไพร และความหลากหลายทางชีวภาพ มาอย่าง ยาวนานและส่งผ่านการดำเนินงานหลักได้อย่างครอบคลุม ตั้งแต่ 1) การวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาความรู้/เทคโนโลยี/ ผลิตภัณฑ์ 2) การบริการวิจัยและพัฒนา 3) บริการผลิต ผลิตภัณฑ์ 4) บริการวิเคราะห์ทดสอบ/ที่ปรึกษา และ 5) ถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี แต่จะเห็นได้ว่าหากเป็น ประชาชนทั่วไปนอกองค์กร อ่านหรือได้ยินเพียงชื่อของแต่ละ ศูนย์เชี่ยวชาญวิจัย ในกลุ่ม อช. ก็อาจจะยังมองภาพไม่ชัดว่า แต่ละศูนย์นั้นทำอะไรให้ได้บ้าง เพราะฉะนั้นต้อง

1) สร้างจุดขายหรือความโดดเด่นของงานวิจัยให้ ออกมาเป็นผลิตภัณฑ์หรือเทคโนโลยีสร้างชื่อ ประมาณ 3-4 ผลิตภัณฑ์/เทคโนโลยี ในแต่ละศูนย์ ภายในระยะ 5 ปีข้างหน้า ด้วยการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งนักวิจัย ความรู้ เทคโนโลยี ทรัพยากรสินทางปัญญา และโครงสร้างพื้นฐานที่อำนวยความสะดวก ในการดำเนินงาน เพื่อตอบสนองกลุ่มลูกค้า SMEs Start-up และกลุ่มลูกค้าที่ต้องการเทคโนโลยีขั้นสูง ส่วนกลุ่ม ลูกค้าอีกประเภท คือ ลูกค้าในท้องถิ่น วิสาหกิจชุมชน หรือที่ เราคุ้นเคยคือ “งาน Area based” จะมีการสร้างแบรนด์ของ ผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีและบริการที่แตกต่างจากกลุ่มลูกค้าแรก เนื่องจากเป็นมีศักยภาพ ความต้องการและความคาดหวังที่ แตกต่างกัน

2) กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ที่มุ่งเข้าไปช่วย แก้ไขปัญหาให้กับลูกค้าแบบบูรณาการเบ็ดเสร็จทั้งระบบ ตั้งแต่ ช่วยดำเนินการวิจัยตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ รวมถึงการใช้ โครงสร้างพื้นฐานที่มีมารองรับการต่อยอด จากงานวิจัยสู่การ ผลิตเชิงพาณิชย์ โดยไม่ต้องลงทุนตั้งโรงงานใหม่ ซึ่งให้บริการ โดยที่นักวิจัยที่มีความรู้และประสบการณ์ที่มุ่งเน้นคุณภาพ ของงานเป็นหลัก จนได้ออกมาเป็นผลงานวิจัยหรือผลิตภัณฑ์ที่ มีคุณภาพ มีคุณค่า และมีศักยภาพสำหรับการใช้ประโยชน์ใน เชิงพาณิชย์ สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและผู้บริโภคได้

BUSINESS MODEL CANVAS RESEARCH & DEVELOPMENT GROUP FOR BIOINDUSTRY

แผนภาพรูปแบบแนวทางการดำเนินงานใหม่ ของกลุ่มวิจัยและพัฒนาด้านอุตสาหกรรมชีวภาพ วว.

3) ลูกค้าและแหล่งให้ทุน ก็เป็นอีกมิติสำคัญหนึ่งในเรื่องการบริหารจะยึดถือแนวคิด “Business is a value game” หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจจะเกิดขึ้นเมื่อธุรกิจนั้นสามารถทำให้ลูกค้ามีความยินดีและรู้สึกคุ้มค่าในการจ่าย แม้ว่าจ่ายในราคาของผลิตภัณฑ์และบริการที่สูงกว่าผลิตภัณฑ์และบริการที่มีในตลาด ซึ่งจะทำให้ธุรกิจมีกำไรสูง และไม่อยู่ในตลาดที่มีการแข่งขันกันด้านราคา การวิจัยและพัฒนาหรือการบริการของกลุ่มอุตสาหกรรมชีวภาพในอนาคตจึงควรทำให้ได้ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีมูลค่าสูง มีคุณภาพและที่สำคัญต้องเป็นความต้องการของลูกค้า ซึ่งครอบคลุมถึงผู้ประกอบการ แหล่งทุนวิจัยและแหล่งทุนอื่นๆ ปัจจุบันเราได้เริ่มเข้าไปสำรวจความต้องการและความคาดหวังของแหล่งทุนวิจัยในประเทศแล้ว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ถ่ายทอดให้นักวิจัยเพื่อนำไปพัฒนาข้อเสนอโครงการได้ตรงกับความต้องการและส่งมอบผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ นำมาซึ่งความเชื่อมั่นในผลงานวิจัยของนักวิจัย วว. และเพิ่มโอกาสในการรับทุนวิจัยขนาดใหญ่ในอนาคต

4) สร้างระบบนิเวศการทำงานวิจัยให้เกิดนวัตกรรมขึ้นในองค์กร คือ โดยปกติวิธีการทำงานทั่วไปของนักวิจัย มักจะไม่ได้พบปะกันมากนักเพราะอาจจะอยู่แต่ในห้องปฏิบัติการ แต่การทำงานให้เกิดนวัตกรรมนั้นจำเป็นต้องมีการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน โดยเริ่มแรกในปีที่ตั้งใจจะจัด

กิจกรรมให้เกิดการสร้างสรรค์แนวคิดการวิจัยหรือแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในบรรยากาศที่เป็นกันเอง ผ่านกิจกรรมที่เรียกว่า “PANYA Sharing” โดยเลือกหัวข้อเรื่องที่กลุ่มนักวิจัยที่ทำเรื่องเดียวกันสนใจ หรืออาจแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญวิจัยที่กำลังจะเกษียณ หรือเรื่องที่กำลังเป็นกระแส นำมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อส่งเสริมศักยภาพของนักวิจัยทางอ้อมและเป็นการแบ่งปันองค์ความรู้ภายในของ วว. เกิดการต่อยอดหรือบูรณาการงานวิจัยร่วมกันขึ้น นอกจากนั้นยังต้องการให้มีการจัดประชุมวิชาการประจำปีสำหรับนักวิจัยกลุ่ม อช. ทั้งหมดเพื่อสร้างโอกาสในการบูรณาการงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5) ส่งเสริมผลักดันให้ผู้บริหาร ผู้บริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานและผู้บริหารในอนาคต มีความรู้ด้านการบริหารธุรกิจ ต้องเข้าใจเรื่องการตลาด ศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน ซึ่งครอบคลุมด้านการตลาด ด้านเทคนิคและการเงิน สิ่งเหล่านี้จะทำให้เราเข้าใจเรื่องการลงทุนในการวิจัยผลิตภัณฑ์และประสบความสำเร็จในการถ่ายทอดเชิงพาณิชย์ได้ดียิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบันการแข่งขันในการให้บริการวิจัยมีมากขึ้น และมีการจัดตั้ง Pilot plant โดยเฉพาะของมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่มีการดำเนินงานใกล้เคียงกับ วว. เพิ่มขึ้น

โอกาสครบรอบ 60 ปี มองการเชื่อมโยงแต่ละ ห้วงเวลามาและต่อไปอย่างไรบ้าง

ที่ผ่านมา วว. เรามีสินทรัพย์ที่เป็นนักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีคุณภาพ และถ่ายทอดประสบการณ์ องค์ความรู้ ต่อยอดกันมาเป็นงานวิจัยจากรุ่นสู่รุ่นถึงปัจจุบัน อนาคตจากนี้ก็ยิ่งต้องรักษา สานต่อ และส่งเสริมการจัดการสินทรัพย์สำคัญเหล่านี้ส่งต่อไป และยิ่งเพิ่มการรวบรวมทักษะที่จำเป็น ตลอดจนวิทยาการ เทคนิค เทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าและทันสมัย เพื่อตอบโจทย์และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ผู้บริหารยุคใหม่ของ วว. ควรสนใจ และติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้การวางแผนและการปรับทิศทางในการดำเนินงานเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมองไปถึงเรื่องของความยั่งยืนและสอดคล้องตามรูปแบบเศรษฐกิจใหม่ของประเทศไทยหรือ BCG Economy Models ที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ซึ่งกำกับ วว. มีนโยบายมุ่งสนับสนุนใน 3 ด้านด้วยกัน ได้แก่

1) เศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bio Economy) ซึ่งเป็นภารกิจหลักโดยตรงของกลุ่มอุตสาหกรรมชีวภาพ วว. ที่เรามีประสบการณ์สั่งสมและทำกันมาก่อนอย่างต่อเนื่องและยาวนานตลอด 60 ปี การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ การเกษตร การแปรรูปอาหาร การแปรรูปสมุนไพร เป็นยา และจุลินทรีย์ที่อยู่ในคลังของ วว. โดยเฉพาะโพรไบโอติก ซึ่ง

ได้มีการศึกษาข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่พิสูจน์ผลที่ดีต่อสุขภาพของผลิตภัณฑ์ เช่น การลดระดับน้ำตาลในเลือด การลดระดับความดันโลหิต และการปรับสมดุลลำไส้ โดยการศึกษาวิจัยในมนุษย์ เพื่อให้สามารถขึ้นทะเบียน อย. และสามารถกล่าวอ้างผลทางสุขภาพได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย นำมาซึ่งการสร้างโอกาสในการถ่ายทอดเทคโนโลยีในระดับที่เกิดความคุ้มค่าในการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาครัฐมากขึ้น

2) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เราทำในเรื่อง Zero waste หรือการลดขยะเหลือทิ้งในการเกษตรหรือในวงจรการผลิตสินค้าต่างๆ มาใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่า พยายามลดลงให้เป็นศูนย์ ไม่ให้เหลือตกค้างไปในสิ่งแวดล้อม

3) เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เรามีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ลดคาร์บอนเครดิตในอุตสาหกรรมอาหาร ร่วมกับกลุ่มงานวิจัยและพัฒนาด้านพัฒนาอย่างยั่งยืน (พย.) วว. โดยนำร่องทดลองในโรงงานบริการนวัตกรรมอาหาร (FISP) เพื่อประเมินการปลดปล่อยและหาวิธีลดคาร์บอนไดออกไซด์ในโรงงาน ซึ่งสามารถต่อยอดนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ หรือเป็นที่ปรึกษาให้กับบริษัทผลิตอาหารและ SMEs อื่นๆ ได้

PANYA Sharing Room
(Powerhouse of Abilities and Knowledge for Years Ahead)

ฝากข้อคิด ข้อแนะนำถึงน้องๆ ชาว วว. รุ่นใหม่

อยากฝากให้น้องๆ สร้างความสุขและสนุกกับการทำงานในทุกๆ วันไปด้วยกัน เรียนรู้เพิ่มพูนทักษะใหม่ๆ อยู่เสมอ เช่น ทักษะในการคิดวิเคราะห์ (Analytical thinking) ที่ช่วยให้เราเห็นมุมมองและแนวโน้มการดำเนินงานเพื่อนำมาวางแผนงานวิจัยได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ขึ้น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ตลอดจนรับถ่ายทอดการเรียนรู้จากพี่ๆ ที่มีประสบการณ์ เพื่อไม่ให้ทักษะองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ของ วว. สูญหายไป ซึ่งเป็นผลดีทั้งต่อตนเองและยังสามารถรักษาคุณค่าพร้อมกับต่อยอดผลงานวิจัยให้ก้าวหน้าต่อไปได้อีกด้วย 🌍